

แนวทางการบริหารสถานศึกษาบนพื้นที่สูงที่มีนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์
ในยุคดิจิทัลของกลุ่มเครือข่ายพัฒนศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 จังหวัดเชียงใหม่*

ADMINISTRATIVE GUIDELINES FOR HIGHLAND SCHOOLS WITH
ETHNIC STUDENTS IN THE DIGITAL ERA OF THE
DEVELOPMENT EDUCATION NETWORK UNDER CHIANG MAI
PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 6

ศิริธร สมจ๊ะ, Siritorn Somja
จักรปรุพห์ วิชาอัครวิทย์,
Chakparun Wichaakkharawit
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยพายัพ
Educational Administration,
Graduate School, Payap University
E-mail : siritorn@nmp.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพปัญหาการบริหารสถานศึกษา 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพปัญหาการบริหารสถานศึกษาบนพื้นที่สูง 3) แนวทางการบริหารสถานศึกษาบนพื้นที่สูงที่มีนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ในยุคดิจิทัลของกลุ่มเครือข่ายพัฒนศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครูและบุคลากรทางการศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาของกลุ่มเครือข่ายพัฒนศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 จำนวน 192 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม

* Received 16 November 2022; Revised 25 January 2023; Accepted 28 January 2023

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบันและสภาพปัญหาการบริหารสถานศึกษาบนพื้นที่สูงที่มีนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ในยุคดิจิทัลของกลุ่มเครือข่ายพัฒนศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 สภาพปัจจุบันโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกรายการโดยเรียงจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านบริหารงานทั่วไป ด้านการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัล ด้านการบริหารงานงบประมาณและด้านการบริหารงานวิชาการ ส่วนสภาพปัญหาภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกรายการโดยเรียงจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ ด้านการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัล ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านบริหารงานทั่วไปและด้านการบริหารงานงบประมาณ

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพปัญหาการบริหารสถานศึกษาบนพื้นที่สูงที่มีนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ในยุคดิจิทัลของกลุ่มเครือข่ายพัฒนศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 พบว่าสภาพปัจจุบันความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนสภาพปัญหามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. แนวทางการบริหารสถานศึกษาบนพื้นที่สูงที่มีนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ในยุคดิจิทัลของกลุ่มเครือข่ายพัฒนศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วยแนวทางการบริหารสถานศึกษา 5 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านบริหารงานทั่วไป และด้านการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัล

คำสำคัญ : การบริหารสถานศึกษา, พื้นที่สูง, กลุ่มชาติพันธุ์, ยุคดิจิทัล

Abstract

The objectives of this research were to 1) examine the current conditions and problems of school administration, 2) compare the opinions of administrators, teachers, educational personnel, and school boards on the current conditions and problems of the administration of highland schools and 3) administrative guidelines for highland schools with ethnic students in the digital age in the development education network under Chiang Mai Primary Educational Service Area Office 6. The population used in the research included school administrators, teacher faculties and educational personnel, and school boards of the development education network under Chiang Mai Primary Educational Service Area Office 6, for a total of 192. The tools used in the research consisted of questionnaires. The data were analyzed by an application package for frequencies, percentages, mean and standard deviation, and one-way analysis of variance (One-Way ANOVA).

The results indicated that:

1. Current conditions and problems of highland schools with ethnic students in the digital age in the development education network under Chiang Mai Primary Educational Service Area Office 6: The overall current conditions were at a high level. In reviewing each aspect, it was found that all items were at high levels. At ordering from high to low average values, the order was personnel administration, general administration, technology usage in the digital era, budget administration, and academic administration. The overall problem conditions were at a high level. In reviewing each aspect, it was found that all items were at high levels. At ordering from high to low average values, the order was technology usage in the digital era, personnel administration, academic administration, general administration, and budget administration.

2. Comparison of the opinions of administrators, teachers, educational personnel, and school boards on the current conditions and problems in the administration of highland schools with ethnic students in the digital age in the development education network under Chiang Mai Primary Educational Service

Area Office 6: It was found that the opinions of the current conditions were not statistically different at 0.05. However, the opinions on problem conditions showed statistically significant differences at 0.05.

3. Administrative guidelines for highland schools with ethnic students in the digital age in the development education network under Chiang Mai Primary Educational Service Area Office 6 consisted of five school administrative guidelines. These included academic administration, budget administration, personnel administration, general administration, and technology usage in the digital era.

Keywords : School Administration, Highland Areas, Ethnic Groups, Digital Era

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญในการผลิตผู้เรียนให้เกิดความรู้ความสามารถผ่านการบริหารจัดการองค์กรของบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ให้สอดคล้องกับบริบทของชุมชน ซึ่งแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 มีวิสัยทัศน์ที่ได้กล่าวไว้ว่า คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างมีความสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 โดยมีวัตถุประสงค์ คือ เพื่อการพัฒนาระบบและกระบวนการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นพลเมืองดี มีคุณลักษณะ ทักษะและสมรรถนะที่สอดคล้องกับทบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ คุณธรรมและจริยธรรม รู้รักสามัคคี และร่วมมือผนึกกำลังมุ่งสู่การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเพื่อนำประเทศไทยก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางและความเหลื่อมล้ำภายในประเทศลดลง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560, น. 184)

การจัดการศึกษาที่ไม่เท่าเทียมกันโดยเฉพาะในพื้นที่สูงและถิ่นทุรกันดาร เพราะสภาพชุมชนที่มีความแตกต่างกันทั้งความเป็นอยู่ การประกอบอาชีพภายในชุมชนและความยากจนของผู้ปกครอง วัฒนธรรม ความเชื่อ ภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร การคมนาคมที่ค่อนข้างลำบาก

การศึกษาของผู้ปกครองที่ไม่ให้ความสำคัญเท่าการมีแต่งงานก่อนวัยอันควร จึงเป็นที่มาของเด็กด้อยโอกาสในสถานศึกษาบนพื้นที่สูงและถิ่นทุรกันดาร (อโณทัย ไทยวรรณศรี และอนุชากอนพวง, 2561, น. 220) ได้อธิบายไว้ว่า โรงเรียนในถิ่นทุรกันดารบนพื้นที่สูงควรกำหนดเป้าหมายในระดับโรงเรียนและระดับชุมชนควบคู่กัน เพราะหากสำเร็จผลในการสร้างจิตสำนึกและความผูกพันของคนในชุมชนจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนดีขึ้น ส่งผลต่อชุมชนเห็นความสำคัญของการศึกษา และทำให้เกิดการมีส่วนร่วมกับโรงเรียน โดยเฉพาะเป้าหมายอันดับแรกในเรื่องการมีสุขภาพพลานามัยที่ดีของนักเรียน เมื่อนักเรียนมีสุขภาพร่างกายแข็งแรง ชุมชนเห็นความสำคัญและยอมรับโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความรู้ความเข้าใจในการฝึกทักษะการปฏิบัติตนกับคนในชุมชน ยึดหลักคิดในหลักวัฒนธรรมชุมชน หลักต้นทุนทางสังคม โดยใช้หลักความไว้วางใจ หลักการความร่วมมือ หลักความรับผิดชอบ หลักความเชื่อมโยง กิจกรรมของชุมชนมาใช้ในการพัฒนาโรงเรียนร่วมกับชุมชน

ปัจจุบันสถานศึกษาจำเป็นที่จะต้องให้ความสำคัญต่อเทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อให้องค์กรก้าวสู่ศตวรรษที่ 21 อย่างเท่าเทียม ทั้งผู้บริหารสถานศึกษา คณะครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และผู้เรียน จำเป็นที่จะต้องร่วมกันพัฒนาสถานศึกษาของตนเองให้ก้าวทันยุคดิจิทัล (สงบ อินทรมณี, 2562, น. 353) การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลเป็นการบริหารการเปลี่ยนแปลงทางสถานศึกษา และการบริหารเทคโนโลยีสำหรับสถานศึกษาไปพร้อมกัน ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงที่ไม่สามารถหยุดยั้งได้ รวมทั้งมีการนิเทศติดตาม ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้สอดคล้องกับนโยบายและเป้าหมายที่ครอบคลุมภารกิจของสถานศึกษา ประเด็นสำคัญในการบริหารการเปลี่ยนแปลงการศึกษาในการสร้างวัฒนธรรมของสถานศึกษาและต้องยอมรับเทคโนโลยีนวัตกรรมการเปลี่ยนแปลงรวมทั้งการเข้าถึงเทคโนโลยี โดยผู้บริหารสถานศึกษาต้องรู้จักเรียนรู้เพื่อพัฒนาสู่ความสำเร็จของการทำงาน ส่งผลต่อการพัฒนาชุมชน สังคมและประเทศชาติ ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของโลกดิจิทัล

เครือข่ายในการสร้างความร่วมมือกันผ่านบริบทของสถานศึกษาที่มีความใกล้เคียงจึงเป็นการทำงานเป็นทีม ศึกษาและเรียนรู้ไปพร้อมกัน จากสภาพเบื้องต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาและพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาบนพื้นที่สูงที่มีนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ในยุคดิจิทัลของกลุ่มเครือข่ายพัฒนาศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาสมัยใหม่

เป็นการส่งเสริมการเรียนรู้สถานศึกษาบนพื้นที่สูงที่จำเป็นต้องพัฒนาอย่างต่อเนื่องและเท่าเทียมกันอย่างเหมาะสมซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการบริหารสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพปัญหาการบริหารสถานศึกษาบนพื้นที่สูงที่มีนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ในยุคดิจิทัลของกลุ่มเครือข่ายพัฒนาศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพปัญหาการบริหารสถานศึกษาบนพื้นที่สูงที่มีนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ในยุคดิจิทัลของกลุ่มเครือข่ายพัฒนาศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6

3. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาบนพื้นที่สูงที่มีนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ในยุคดิจิทัลของกลุ่มเครือข่ายพัฒนาศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 จังหวัดเชียงใหม่

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) โดยศึกษาข้อมูลจากกลุ่มประชากรจำนวน 192 คน ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา 74 คน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน คณะครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 114 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มีค่าความเที่ยงตรง (Validity) เท่ากับ 0.987 และค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.79 ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาความเชื่อมั่นเท่ากับ 1.39

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเป็นผู้รวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดย

1. ขอนหนังสือจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยพายัพไปถึงผู้อำนวยการกลุ่มเครือข่ายพัฒนาพัฒนาศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิจัย

2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามความคิดเห็นของครูที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัจจุบันและสภาพปัญหาของการบริหารสถานศึกษาในโรงเรียนบนพื้นที่สูงที่มีนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ในยุคดิจิทัล โดยมีกำหนดการเก็บข้อมูลคืนภายใน 30 วัน

3. รวบรวมข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามของสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายพัฒนศึกษาตามเวลาที่กำหนด หลังจากนั้นจึงนำข้อมูลมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสถิติ เพื่อสรุปผลตามขั้นตอนของการวิจัย

4. สัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายพัฒนศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการบริหารสถานศึกษาบนพื้นที่สูงที่มีนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ในยุคดิจิทัลของกลุ่มเครือข่ายพัฒนศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 จังหวัดเชียงใหม่

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ นำเสนอในแบบตารางประกอบการบรรยาย และความคิดเห็นของผู้บริหาร คณะครู และบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพปัญหาการบริหารสถานศึกษาบนพื้นที่สูงที่มีนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ในยุคดิจิทัลของกลุ่มเครือข่ายพัฒนศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 จำแนกตามสถานภาพที่แตกต่างกัน ใช้วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Anova) และเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe's)

3. การวิเคราะห์แนวทางการบริหารสถานศึกษาบนพื้นที่สูงที่มีนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ในยุคดิจิทัลของกลุ่มเครือข่ายพัฒนศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 จังหวัดเชียงใหม่ โดยการวิเคราะห์เนื้อหาและเขียนบรรยายเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันและสภาพปัญหาการบริหารสถานศึกษาบนพื้นที่สูงที่มีนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ในยุคดิจิทัลของกลุ่มเครือข่ายพัฒนศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 พบว่า สภาพปัจจุบันโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.34$, $\alpha = 0.55$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกรายการโดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ ด้านการบริหารงานบุคคล ($\mu = 4.38$, $\alpha = 0.51$) ด้านบริหารงานทั่วไป ($\mu = 4.40$, $\alpha = 0.49$) ด้านการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัล ($\mu = 4.31$, $\alpha = 0.68$) ด้านการบริหารงานงบประมาณ ($\mu = 4.31$, $\alpha = 0.58$) และด้านการบริหารงานวิชาการ ($\mu = 4.30$, $\alpha = 0.51$) ส่วนสภาพปัญหาภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.56$, $\alpha = 1.37$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกรายการโดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัล ($\mu = 3.63$, $\alpha = 1.34$) ด้านการบริหารงานบุคคล ($\mu = 3.56$, $\alpha = 1.39$) ด้านการบริหารงานวิชาการ ($\mu = 3.54$, $\alpha = 1.33$) ด้านบริหารงานทั่วไป ($\mu = 3.53$, $\alpha = 1.40$) และด้านการบริหารงานบุคคล ($\mu = 3.56$, $\alpha = 1.39$)

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพปัญหาการบริหารสถานศึกษาบนพื้นที่สูงที่มีนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ในยุคดิจิทัลของกลุ่มเครือข่ายพัฒนศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 พบว่าสภาพปัจจุบันความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ส่วนสภาพปัญหาความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งความคิดเห็นของผู้บริหารแตกต่างจากครู บุคลากรทางการศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาดังตารางที่ 1 ถึง ตารางที่ 3

ตาราง 1 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันในการบริหารสถานศึกษานพื้นที่สูงที่มีนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ในยุคดิจิทัลของกลุ่มเครือข่ายพัฒนศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 จำแนกตามสถานภาพที่ความแตกต่างกัน ใช้วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Anova) และเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's)

	SS	df	Mean Square	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	.725	2	.363	1.768	.173
ภายในกลุ่ม	38.777	189	.205		
รวม	39.502	191			

จากตาราง 1 พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันในการบริหารสถานศึกษานพื้นที่สูงที่มีนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ในยุคดิจิทัลของกลุ่มเครือข่ายพัฒนศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 2 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัญหาในการบริหารสถานศึกษานพื้นที่สูงที่มีนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ในยุคดิจิทัลของกลุ่มเครือข่ายพัฒนศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 จำแนกตามสถานภาพที่แตกต่างกัน ใช้วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Anova) และเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's)

	SS	df	Mean Square	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	19.110	2	9.555	5.741	.004*
ภายในกลุ่ม	314.556	189	1.664		
รวม	333.667	191			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัญหาในการบริหารสถานศึกษานพื้นที่สูงที่มีนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ในยุคดิจิทัลของกลุ่มเครือข่ายพัฒนศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 พบว่าความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัญหาในการบริหารสถานศึกษาบนพื้นที่สูงที่มีนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ในยุคดิจิทัลของกลุ่มเครือข่ายพัฒนศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 จำแนกตามสถานภาพที่แตกต่างกัน ใช้วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Anova) และเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe's)

ปัจจัยส่วนบุคคล	P	คู่ที่ต่างกัน
สถานภาพ	0.001*	ผู้บริหารและครู บุคลากรทางการศึกษา
	0.002*	ผู้บริหารและคณะกรรมการสถานศึกษา

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3 พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาของผู้บริหาร และครู บุคลากรทางการศึกษาและความคิดเห็นของผู้บริหารและคณะกรรมการสถานศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. แนวทางการบริหารสถานศึกษาบนพื้นที่สูงที่มีนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ในยุคดิจิทัลของกลุ่มเครือข่ายพัฒนศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วย แนวทางการบริหารสถานศึกษา 5 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านบริหารงานทั่วไป และด้านการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัล ตามรายละเอียด ดังนี้

3.1 ด้านการบริหารงานวิชาการ ควรเพิ่มระบบดิจิทัลสมัยใหม่ในการทำงานและการเก็บข้อมูลของงานวิชาการ สนับสนุนงบประมาณให้เพียงพอ ครูต้องพัฒนาตนเองในการสอนแบบใหม่ ๆ จัดการฝึกอบรม สัมมนาเพื่อพัฒนาบุคลากรภายในสถานศึกษา จัดสรรงานให้ผู้รับผิดชอบได้อบรม ทำความเข้าใจและจัดตั้งทีมงานเพื่อทำงานในแต่ละครั้ง สร้างหลักสูตรที่สามารถตอบโจทย์ต่อความต้องการของชุมชน เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนได้มีทางเลือกมากขึ้น

3.2 ด้านการบริหารงานงบประมาณ ควรควบคุมและบริหารตามแผนปฏิบัติการประจำปี ชี้แจงการใช้งบประมาณอย่างชัดเจนและทั่วถึง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนงบประมาณมากขึ้น ขอบุคลากรทางเขตพื้นที่มาให้ความรู้เพิ่มเติมกับผู้รับผิดชอบงานการเงิน

ขอความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอกเปลี่ยนแปลงงบประมาณเพื่อแก้ปัญหาภายในสถานศึกษาและเรียงลำดับความจำเป็นในการใช้งบประมาณ

3.3 ด้านการบริหารงานบุคคล มอบหมายงานให้ตรงกับความสามารถและความสามารถของแต่ละบุคคลก่อนการกระจายงานตามฝ่ายต่าง ๆ จัดสรรให้รวดเร็วและเหมาะสม แบ่งส่วนการบริหารงานบุคคล จัดสรรครูเข้ามาสอน จัดการฝึกอบรมจากหน่วยงานภายนอกและเขตพื้นที่การศึกษา เขตพื้นที่ควรจัดสรรครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ครบ แบ่งหน้าที่บุคลากรแต่ละฝ่ายให้ชัดเจน จัดตั้งครูเวรเพื่อรับผิดชอบประสานงานในส่วนต่าง ๆ ในเบื้องต้น

3.4 ด้านการบริหารงานทั่วไป ให้ครูมีส่วนร่วมมากขึ้น ขอความร่วมมือจากชุมชน การระดมทรัพยากร การขอความช่วยเหลือจากต้นสังกัด ส่งเสริมการทำงาน เรียงลำดับความสำคัญในการใช้งานและพัฒนาสถานที่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้งาน

3.5 ด้านการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัล จัดอบรมเพิ่มเติม สรรหาเครื่องมือเกี่ยวกับดิจิทัลให้เพียงพอแก่การใช้งาน และเพียงพอกับบุคลากร สนับสนุนงบประมาณ สถานศึกษาหางบเพื่อซื้อคอมพิวเตอร์ให้นักเรียน ขอความอนุเคราะห์บุคลากรจากโรงเรียนในเครือข่ายให้จัดอบรมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีที่สามารถนำมาใช้ในการทำงานและการจัดการเรียนการสอนได้ ขอความร่วมมือบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญจากสถานศึกษาอื่นมาเป็นวิทยากรให้กับบุคลากรในสถานศึกษา จัดให้มีการนำดิจิทัลมาเป็นส่วนหนึ่งในการเรียนให้ทันสมัยขึ้น มีแหล่งข้อมูลที่ทั่วถึง หาผู้สนับสนุนเพื่อช่วยในการพัฒนาเครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้สามารถเข้าถึงทั้งคณะครูและนักเรียน ทำหนังสือขอวิทยากรที่มีความชำนาญในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่เพื่อพัฒนาครูและบุคลากร

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลจากการศึกษาพบว่าสภาพปัจจุบันและสภาพปัญหาการบริหารสถานศึกษาบนพื้นที่สูงที่มีนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ในยุคดิจิทัลของกลุ่มเครือข่ายพัฒนศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศียงใหม่ เขต 6 มีความแตกต่างกัน โดยค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัล เนื่องจากบุคคลขาดความเข้าใจเกี่ยวกับระบบดิจิทัล ขาดแคลนทรัพยากรสื่อ พื้นที่สูงมีการใช้ระบบสารสนเทศน้อย ขาดบุคคลที่มีความรู้ความชำนาญในระบบดิจิทัลยังเข้าไม่ถึงถึงที่จะได้ให้นักเรียนได้ค้นคว้าหาความรู้ แหล่งข้อมูลสารสนเทศไม่ทั่วถึงต่อการของค้นคว้าหาความรู้ของนักเรียน เครือข่ายอินเทอร์เน็ตยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของสถานศึกษา ขาดแคลนวิทยากรที่ช่วยอบรมในด้านการใช้เทคโนโลยีในการจัดการ ไฟฟ้า

และสภาพอากาศที่ไม่เอื้ออำนวยในการใช้ระบบอินเทอร์เน็ตและเครื่องใช้ไฟฟ้า หากมีการพัฒนาเกิดขึ้นก็จะทำให้สถานศึกษาเป็นนันทนาการที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตพิรพัฒน์ ทะมานนท์ (2561) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารสารสนเทศในสถานศึกษานั้น มีทั้งโรงเรียนขนาดใหญ่ขนาดกลางและขนาดเล็กในการบริหารจัดการระบบสารสนเทศของโรงเรียนส่วนใหญ่ คำนึงถึงประโยชน์ของสารสนเทศช่วยให้การบริหารโรงเรียนสามารถพัฒนากระบวนการบริหารในด้านต่าง ๆ และการปฏิบัติงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ตรงตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียนแม้ว่าบางครั้งจะประสบปัญหาเรื่องอุปกรณ์ทุนสนับสนุนในการดำเนินงานงบประมาณและบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและมีความเชี่ยวชาญในการจัดการบริหารระบบสารสนเทศโดยตรงแต่ทุกฝ่ายมีความพยายามที่จะศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อต้องการนำความรู้ที่นำมาพัฒนาระบบสารสนเทศในโรงเรียนเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์และเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาโรงเรียนอันจะนำไปสู่การบริหารจัดการต่อไป

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพปัญหาการบริหารสถานศึกษาบนพื้นที่สูงที่มีนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ในยุคดิจิทัลของกลุ่มเครือข่ายพัฒนศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 พบว่าสภาพปัจจุบันความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ส่วนสภาพปัญหาความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งความคิดเห็นของผู้บริหารแตกต่างจากครู บุคลากรทางการศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญเลื่อน แสงอรุณ (2558) ได้กล่าวไว้ว่า สภาพปัญหาการบริหารจัดการสถานศึกษาพบประเด็นปัญหาคือ หน่วยงาน องค์กร และชุมชนภายนอกไม่มีส่วนร่วมในการสนับสนุนการจัดการศึกษา ชุมชนมีความยากจน ไม่สามารถระดมทุนเพื่อใช้ในการบริหารโรงเรียนได้ผลสัมฤทธิ์ กลยุทธ์ไม่สามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์/วิสัยทัศน์ของสถานศึกษา ต้องมีกลยุทธ์การบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังคมพหุวัฒนธรรมตามตะเข็บชายแดน

3. แนวทางการบริหารสถานศึกษาบนพื้นที่สูงที่มีนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ในยุคดิจิทัลของกลุ่มเครือข่ายพัฒนศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วย แนวทางการบริหารสถานศึกษา 5 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านบริหารงานทั่วไป และด้านการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัล สอดคล้องกับงานวิจัยของเทิดพิทักษ์ จันทร์โลहित (2565)

ได้กล่าวไว้ว่า แนวทางการจัดการศึกษาสถานศึกษาบนพื้นที่สูงที่สอดคล้องกับภูมิวัฒนธรรม เป็นแนวทางที่ผ่านการเชื่อมโยงแนวคิดทฤษฎีเชิงระบบมาเป็นฐาน เพื่อความเหมาะสมตาม บริบทและภูมิวัฒนธรรม โดยวิธีระบบซึ่งมีส่วนประกอบคือ 1) ปัจจัยนำเข้า ได้แก่ กรรมการ สถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้เรียน หลักสูตร งบประมาณ และสิ่งสนับสนุน การเรียนการสอน 2) กระบวนการ ได้แก่ การบริหารจัดการ การพัฒนาหลักสูตร การ ดำเนินการสอน 3) ผลลัพธ์ คือ ผลสัมฤทธิ์ทางด้านวิชาการ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ค่านิยมที่ เหมาะสม ด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัยและด้านทักษะพิสัยของผู้เรียน และข้อมูลย้อนกลับที่เป็น ลักษณะของการประเมินผล

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 สถานศึกษาควรมีการศึกษา วิจัยทัศน์ พันธกิจและเป้าประสงค์ เพื่อนำไปใช้ในการ พัฒนาวินัยธรรมการศึกษาให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์บนพื้นที่สูงในยุคดิจิทัล ให้เป็นไปตามเป้าหมายของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

1.2 สถานศึกษาควรพัฒนาระบบสารสนเทศเทคโนโลยีดิจิทัลบนพื้นที่สูง ที่สามารถ เผยแพร่ความรู้มาเชื่อมโยงสู่กระบวนการเรียนรู้เพื่อให้เกิดการสร้างความรู้ใหม่ๆ ของผู้เรียน กลุ่มชาติพันธุ์ให้เกิดประสิทธิภาพทั้งในโรงเรียนและชุมชน

1.3 สถานศึกษาควรศึกษานโยบายให้สอดคล้องกับ สพฐ. และวิเคราะห์ผลการ ดำเนินงานที่ผ่านมา เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาให้ปีต่อไป

1.4 สถานศึกษาควรมีการสำรวจและสนับสนุนการใช้ ICT ควรนำข้อมูลการติดตาม ประเมินผลการพัฒนาไปใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

2.1 ควรวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาระบบสถานศึกษาในการบริหาร สถานศึกษาบนพื้นที่สูงที่มีนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ในยุคดิจิทัลที่มีความหลากหลายต่อการศึกษา สมัยใหม่

2.2 ควรวิจัยเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นที่มีนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ เพื่อพัฒนาการบริหารสถานศึกษาให้เหมาะสม นำมาปรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้อง กับบริบทของชุมชน

2.3 ควรวิจัยเกี่ยวกับนวัตกรรม เทคโนโลยี ในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีบริบทใกล้เคียงกัน เพื่อให้เป็นแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาสู่การเป็นมาตรฐานสากล

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579. กรุงเทพฯ : บริษัทพริกหวาน กราฟฟิกจำกัด.
- เทิดพิทักษ์ จันทรโลहित. (2565). แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับภูมิวัฒนธรรม กรณีศึกษา โรงเรียนในพื้นที่สูงจังหวัดเชียงใหม่ (ดุชนิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- บุญเลื่อน แสงอรุณ. (2558). สภาพปัญหาและแนวทางการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังคมพหุวัฒนธรรมตามแนวตะเข็บชายแดนภาคเหนือตอนบน. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 9(3), 66-77.
- รัตพีรพัฒน์ ทะมานนท์. (2561). ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษา. วารสารมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์. 2(2). 78-88.
- สงบ อินทรมณี (2562). การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น. 16(1), 353-360.
- อโณทัย ไทยวรรณศรี และ อนุชา กอนพ่วง. (2561). การพัฒนารูปแบบเครือข่ายการมีส่วนร่วมระหว่างบ้านและโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารบนพื้นที่สูง. วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร. 20(1), 211-221.

